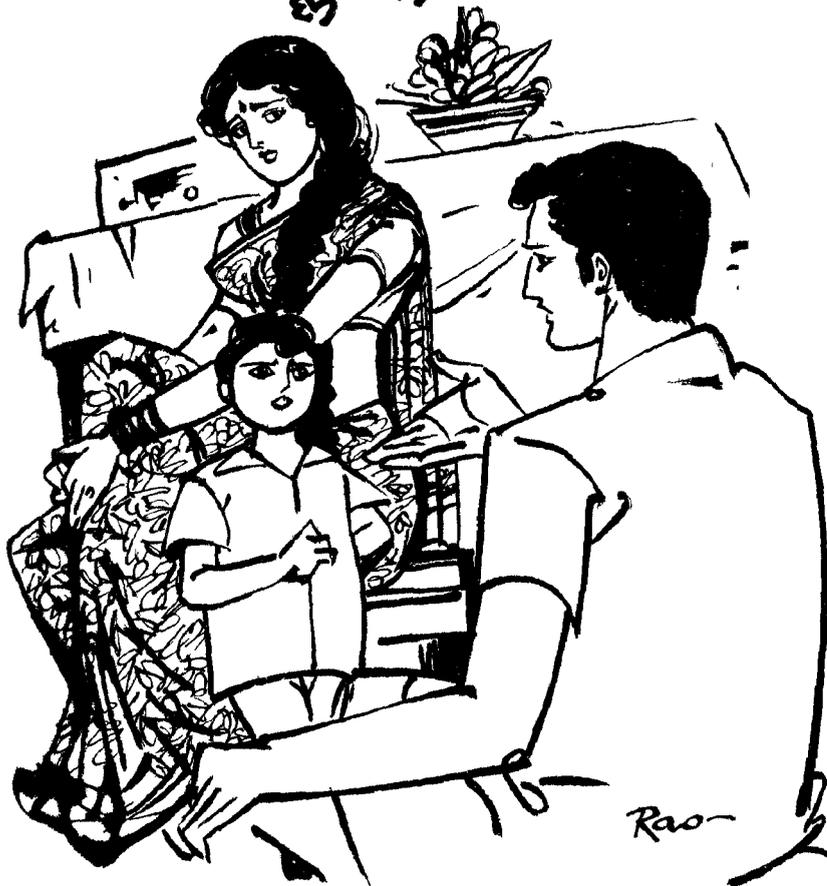

పక్కా సముద్రం లో వెళ్ళొక్క బాట్లు

కనకశర్మ

విశాఖపట్టణం ఆకాన్ని పొద్దు పొడిచింది చీకటిని చీల్చుకొని సముద్రపుటంచున బయటపడ్డ సూర్యకిరణం, ఎత్తైన ఇళ్లమధ్యన ఇరుక్కున్న సన్నని వీధులో అద్భంగా నిలబెట్టిన లారీల్ని నిలబడ్డ గేదెల్ని తప్పుకుంటూ ప్రయాణంచేసి అల్లీపురంలో అద్దెకుంటున్న కనకమహాలక్ష్మి కంట్లో పొడిచింది కనకమహాలక్ష్మి ఇంటి పనుల్లో పడదానికి అయిన ఆలస్యం గురించి కంగారుపడ్డా, పక్కమీదనుంచి లేచింది అల్లె లేస్తూ మంచం పక్కనే ఉన్న స్మూల్ని కాలితో అలవోకగా తన్నింది తన్ని తను కింద పడింది స్మూలుమీద నున్న పాన్ కాసేపు అటూ జటూ ఊగిసలాడి ఓ నిర్ణయం తీసుకొన్నదానిలా కనక మహాలక్ష్మిమీద పడింది తను

పడ్డా స్మూల్ని తోడై చుక్కొంది

'ఎన్నీ రామారావుని మళ్ళీ గవర్నర్ బర్తరఫ్ చేసినాడా? ఊళ్లో కాలేజీ కుర్రాళ్లు అన్యాయాన్ని అరకట్టాలంటూ ఆలజడి మొదలు పెట్టారా? ఎవరైనా ఈ సందర్భో ఇంట్లో దూరి అన్నీ సవరిస్తున్నారా? అని నరసరాజు పక్కమీద నుంచి లేపకుండా కళ్లు తెరవకుండా జనాంతికంగా ప్రశ్నలు కురిపించారు అక్కడ బార్య ఉంది జవాబుచెప్పే సలేసరి, ఆమె అక్కడ లేకపోయి, ఎన్నీ రామారావుగాని, గవర్నరుగాని, కాలేజీ కుర్రాళ్లుగాని, కనీసం ఇంట్లో దూరిన వాళ్లు కాని అక్కడఉంటే జవాబు చెప్పాలన్న దోరణిలో

మీ తెలివి తెల్లారింది గాని లెండి అని కనక మహాలక్ష్మి ఎసుక్కొంది ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకొన్న

నరసరాజు దగ్గర ఒకటి రెండు మాటలనదగ్గ చనువు అప్పల్ల పెళ్ళి కాకముందే పొంది ఉంది

నరసరాజు, ప్రమాదం తనూహించిన దానికంటే భిన్నమైనది, సన్నిహితమైనది అని పెళ్ళాం విసుగునుబట్టి పొల్చుకొన్నాడు పొల్చుకొని ఒక్క ఉదుటున లేచి కూర్చుని పరిస్థితిని ఆకళింపు చేసుకొన్నాడు కనక మహాలక్ష్మిమీద నుంచి పాన్ తప్పించి స్విచ్ ఆఫ్ చేసాడు, కనక మహాలక్ష్మి ఈసారి కోరి స్మూల్ని కాలితో తన్ని దూరం చేసింది

'నువ్వు రోజూ రాత్రి గాలికెంత ఇబ్బంది పడున్నావో నిన్ననే నాకు చిలక్క చెప్పినట్టు చెప్పావు నాకు నువ్వు గోలెడున్న విషయం అర్థమైందని నీతో చెప్పటం మర్చిపోయాను కామోసు! దాన్ని నువ్వవార్తం చెసుకొని నా కెల్లాగయినా అర్థమయ్యేలాగా చెప్పాలనుకొని, పాన్ తెరెక్కగా నీవంటిమీద పెట్టుకొని పడుక్కొని, అంత దగ్గరగా ఉంటేగాని పాన్ గాలి తగల్చని సూచించడానికి పూనుకోవడం ఏం బాగా లేదు తాయారూ! అని తను నోచుక్కొన్నట్టు అభినయిస్తూ అన్నాడు నరసరాజు

ఈ జానా బెత్తెడు కొంపలో మనకి, మన నామానుకే చోటు లేదని అందుకనే మీరు మరో రెండంగుళాల పెద్ద పాను కొనలేదని నాకు తెలియదా రాజుగారూ! పొద్దున్నే లేస్తూ ఇంకోరిడి ఇంకోరిడి ఎంచుకు, పతిచేవుల మొహమే, మోహన రూపమే చూస్తూ లేస్తే పోలేదా అని మిగ్గే చూస్తూ లేచి అడుగు వెయ్యబోతే అది మంచపు కొడుకీ, స్మూలుకీ మధ్య నున్న అడుగుబాగాలో పడక, పక్కనున్న స్మూలుకీ తగిలి నేను ముందు, పాన్ తరువాత పడ్డంతో నేను దాని అడుగున పడ్డాను, అడుగున పడిన తెలుగు అడపడుచుని అ విదంగా ఆట పట్టించడం

ఫ చ అడుగున పడ్డ బార్యకీ, ఈ బర్త చెయూత ఎప్పుడూ ఉంటుంది అంటూ నరసరాజు, కనక మహాలక్ష్మి కుడి చేతిని తన కుడి చేతిలోను, నడుమును ఎడం చేతిలోను పొదివి పట్టుకొని లెవడిశారు లెవడిస్తూ, 'సైకిలే! సైకిలే! ఆంధ్ర మహిళా! అని రోజూ రెడియోలో వచ్చే తెలుగు పదతి బక్కి గితం పాడారు

ఇంతకంటే పెద్దబాగానికి మీ ఊతంలో నోచుకోము కదా! అంది కనకమహాలక్ష్మి వ్యధను కంఠంలో పలికిస్తూ

విశాఖపట్టణంలో అద్దె సర్వ దుస్థులు ఇంటి ప్రవృత్త సంపాతకుల్ని ఉన్నదానికంటే చిన్నదాంటోక్కి అక్కడ నుంచి మరింత చిన్నదాంటోక్కి మారకుండా ఉండ గలగటమే టెన్ ఫిఫ్ టెన్ టెన్ సంపాదించినంత బాగుం అని నరసరాజు అనునయించబోయాడు నేనుకూడా సంపాదినానంటే వినరుకదా! పెద్ద ఇంట్లోకి పోగలం దాపురించనివారు బార్యమాట విసరిన కదా పెద్ద నాయకమ్మగారు మెత్తు

కుంటారు! అని సణుక్కొంది కనక మహాలక్ష్మి

2

మళ్ళీ నాకోసం తపించి పెళ్లాడానంటారు కనక మహాలక్ష్మి ఆ మాటలు తనకి నమ్మశక్యం కానట్లు ఉంది

తపించడమా! ఒంటి కాలుమీద తపస్సు చేసాను కావాలంటే మా పక్కంటి గుంట నర్సమ్మ నీ స్నేహితురాలేకదా! అదుగు చెప్తంది

ఆ చెప్పింది, 'కనకాలోసే! ఆ గుంటచెప్పుడూ ఈ మధ్య వంటి కాలు మీద నిలబడి ఆగుపిస్తున్నాడు రెండోకాల్చిగాని మనూరి సిటీ బస్సు మట్టిసిందిగాని ఏమో! అని ఆ రోజుల్లో అందుకేకదా నేను తమ నడతమీదో కన్నేసి ఉంచానా రోజుల్లో!

అదా కథా! నా దీయరెస్సు ఫ్రెండు మీ వీడి అపల్లరసింహం, 'నరస రాజులేదు! నీ లచ్చ రెండోకన్నోసారి కెజుచాచేలో చూపించుగాని పెళ్లాడకురా!' అని సలహా పారేసాడు

'మీ తెలివి తెల్లారింది మీ ఫ్రెండు తెలివి తెల్లారింది సంతోషించాం

తెల్లారిందా! మరెప్పువేం! అయితే కాపీ తొందరగిచ్చెదు

కనకమహాలక్ష్మి, అతనికి కాఫీ గ్లాసందించింది అందించి మురిపెంగా చూసింది నేనుకూడా ఏదైనా ఉద్యోగం చేస్తాను డబ్బు సంపాదించి మీకు సాయం చేస్తాను చన్నీళ్లకి కాస్త వేళ్ళీళ్లు సాయం అంది

తప్పుసామెత అందామనుకొన్నాడు కాఫీ గుటక పడకమాటలు బయటికి రాలేదు

ప్రేమించి పెళ్లాడినవాళ్లు పెళ్లాం మాటలు నెత్తి నెట్టుకోవాలి! అంతేకాని గొంతుకలో పెట్టు కొని గుటకవెయ్యకపోడానికి ఆవేం కాలకూట విష ప్రాయాలా! నాకు పెద్దింటో ఉండాలని, మొగుడికి కాఫీ గ్లాసులో కాక కప్పులో ఇవ్వాలని, పనిమనిషిని పెట్టుకోవాలని, గుండుగాడ్చి మంచి స్కూల్లో చదివించాలని ఏవో ఇలాంటివే కొద్ది చిన్న కోరికలున్నాయి అవి తీరే ఉపాయం చూడండి

నరసరాజు ఆలోచనలో పడ్డాడు

బార్య భర్త లన్నాక హాలునీళ్లులాగా, ఇసుక సిమెంటులాగా, వేళ్ళీళ్లు; చన్నీళ్లలాగా, వాళ్ల అభిప్రాయాలు కలిసిపోవాలి కదా!

నరసరాజు అతి కష్టమీద కాఫీ మింగి, అవును బిజెపి, జనతావాళ్ల అభిప్రాయాలాగా కలిసిపోకుండా ఉండరాదు అని ఒప్పుకొని, అందుకని నేను చెప్పినట్టు నువ్వు ఉద్యోగం చెయ్యకుండా ఉండటానికి ఒప్పుకో! అని సూచించాడు

మీ మాట ఎప్పుడూ వింటూనే ఉంటాను కదా! వెల్లెటికి సారి, మీరు నా మాటవిని, ఒప్పుకోండి ఇద్దరు ఏకాభిప్రాయానికి రాలినప్పటికీ విషయంలో ఏకాభిప్రాయానికి వచ్చారు ఆ ఏకాభిప్రాయం

విషయం విషయంలో బేదాభిప్రాయపడ్డారు

నిన్ను వీడిలోకి వంపనా! ఆడదీరోజుల్లో వీడిలోకి వచ్చేటం ఎంత ప్రమాదం! క్రమంగా ఇంటికిరాదు తిరిగి

అన్న అధికారంలోకి వచ్చాక ఆడపడుచులు ఆర్థరాత్రికూడా రోడ్లమీద క్రమంగా తిరగలుతున్నారు కదా!

క్రమంగా తిరగ గల్గటం మంచిదే అయినా అన్న అధికారంలోకి వచ్చాడుకదా అని ఆడవాళ్ళిల్లా ఆర్థరాత్రిపుట రోడ్లమీద తిరగటం నాకు నచ్చదు అయినా అన్నెప్పుడూ అధికారంలోనే ఉంటాడని ఎముంది! ఏ తమ్ముడో ఎప్పుడో ఎసరు పెట్టొస్తాడు కదా! అందుకని నేను చెప్తున్న దేమిటంటే నువ్వు

ఎదిలోకి వెళ్లవద్దు నేనేమరింత సంపాదించి నిన్ను సుఖపెడ్డాను ఆ మార్గాలు నేను అన్నేపిస్తాను కనకం! కనకాన్ని అన్నేపిస్తాను అని నరసరాజు కాపీగ్లాసు పుచ్చుకొని అక్కడుంచి పోయాడు బార్యుల దర్శనం పొందించే అపకాశం లేకుండా

నరసరాజు ఊళ్లో ఏకారు కెళ్లాడు అయిడి యాలకోసం ఏదైనా కొట్లో పద్దులురాస్తే సాయంత్రాలు? పోని సినిమాలో గేట్లు కాస్తే? చ అయిడియాల బాగాలేవు పోనీ రిక్తా తొక్కితే? బావుంది అది స్వతంత్ర చీవనం! గొప్ప సినిమా టిక్కా ఉంటుంది భర్త సుఖంకోసం నీనీ కచ్చాలుపడ్డ పతివ్రతల పేర్లలాగా తన పేరు

అజరామరంగా నిలుస్తుంది ముందు తరాలవారు షాజహాన్ బార్యకోసం తాజమహల్ కట్టించాడు కాని సైకిల్ రిక్తా తొక్కిలేదు కదా! నరసరాజు షాజహాన్ చక్రవర్తికంటే గొప్పవాడు అని చెప్పుకొంటారు ఏకారు పూర్తి చెసుకొనివచ్చి కనకమహాలక్ష్మికి తను డబ్బు సంపాదించబోయే మార్గం చెప్పేసాడు

కనకమహాలక్ష్మి కన్నీరు పెట్టుకొంది తనకల కంటంతో, నాకు పెద్ద ఇల్లంటి అసహ్యం ఉన్న పాన్

అమ్మోద్దాం మీరు సైకిల్ రిక్తా తొక్కిలేరు తొక్కి పద్దు అని బతిమాలుకొంది తనమాట వినమంటూ ఎన్నో ఆర్, ఎమ్మీ ఆర్ ఏవన్నార్లు రిక్తా లాగగా లేంది నేను తొక్కిలేనా! నీ మాట నే వెనసు సుబ్బులూ! వినను నాకారీ కావలందో!

నరసరాజు మాట నిలబెట్టుకొన్నాడు ఒక ఆదివారం సైకిల్ రిక్తా అడ్డకి తీసుకొని తొక్కాడు స్నేహితులు నవ్విపోయారు నాకెటి ఎగ్గు అని అతను పట్టించుకోలేదు ఆ సాయంత్రాన అన్న పోనూ మిగిలిన నాలుగు రూపాయలు పెళ్లాం దోనట్లో పోనాడు

ఆ మర్నాడు వళ్లు పులిసపోతే సినిమాల్లో హీరోలు అప్పుల్లో రిక్తా తొక్కి పన్నలో డూపుల్ని పెట్టుకొంటారని నువ్వెందుకు నాకు గుర్తు చెయ్యలేదు అంటూ బార్యను మంచంమీద నుంచి చెదామడా కెకలు వెసాడు

ఆ సైనే మూడు రోజులు కాజావల్ తీవ్ పెట్టి రెస్టు తీసుకొన్నాడు

గుండు ఈ రోజు బడెగొట్టాడా?

గుండు స్కూల్ నుంచి రాగానే ప్లస్ కాల వీడి గుమ్మం దగ్గర పారేసి, చెప్పులు వంటింటి దగ్గర విడుస్తాడు అవికనక మహాలక్ష్మి ఆ తరువాతెప్పుడో వాటిస్సానాల్లో పెద్దుంది నరసరాజు ఆపీసునుంచి వచ్చేసరికి ప్లస్ కాలు వీధి గుమ్మం దగ్గర ఎదురవ్వాలి మామూలుగా అయితే ఆ రోజు అవలేదు అందుకని అడిగాడు

అవును కనకమహాలక్ష్మి ముఖావంగా బవా బిచ్చింది

ఎందుకుట?

నాకేం తెలుసు! వాడే అడగండి

గుండూ! గుండు వచ్చాడు

ఏరా స్కూల్ లైదా?

నేను వెళ్లను అన్నాడు గుండు, స్కూలు

త్వరలో ప్రారంభం!
కొత్త సీరియల్ నవల

దత్తిభ

రచన

డాక్టర్ ముదిగొండ శివప్రసాద్

ఉండటానికి లేకపోవడానికి తను వెళ్లక పోవడానికి ఏమీ సంబంధం లేదన్న విషయం స్పష్టం చేస్తూ ఎందుకు వెళ్లవురా? మా మేష్టారు దొంగ నంజికోడుకు నన్ను కొట్టాడు ఎమిట్రా ఆ బాష! నరసరాజు కొడుకు భాషకి పాకేతినాడు మీ పుత్రరత్నం ఆ దుంపల బళ్లె అంతకంటే ఏం నేర్చేసుకోవాలని కోరుకుని వాడిని వంపుతున్నారో ఆ స్కూలుకి నువ్వు మరీని కనకాలు! అన్న, మధ్యాహ్నభోజన పథకం ఆమలులో పెట్టాక దుంపల బళ్లెక్కర్నూనాయి అన్నీ అన్న పారశాలలై పోయాయి కదా! అన్నం పెట్టే బళ్లు దుంపలిచ్చే బళ్లకంటే గొప్పవికదా! అందుచేత మనవాడికి అస్పదీయులెవరో, దొంగ నంజికోడుకులెవరో తెలుసుకో గల్గటానికి మించిన చదువు అక్కడ చెప్పాలని ఆశించటంలో తప్పులేదు కదా! బళ్లెల్లో స్టాండర్డు, పెట్టే తిండిబట్టీ మార్కులందని తమరన్నార నేను విన్నాను అవ్యయం అమ్మాజీ! నువ్వేకదా దుంపలబడి అంటూ వాడిస్తూ లిని తనడించి పారేసావు వాళ్లు దుంపలు ఇంకా ఇస్తున్నారన్న అభిప్రాయంలో ఉన్నావని కరెక్టు చేశాను 'దుంపలు పెట్టడం మానేసినా పెడున్నది అన్నం కాదుకదా ఆ పథకంలో' మీ స్కూల్లో ఏం పెట్టారా గుండూ! నరసరాజు ఇన్నాళ్లకి అవసరంకల్లి తెలుసుకో గోరాదు ఏం పెడున్నారో తెలుసుకోకుండా భార్యతో వాడించ దలుచుకోలేదు మా స్కూల్లో ఏం పెట్టారో నాకేం తెల్సు నేను చూడకముందే నంజికోడుకులందరు మీదపడి లాక్కుంటారు కదా! నరసరాజు గుండు, గుండు మీద టింకిజెల్ల పుచ్చుకున్నాడు మర్నాడు అతను కొడుకు స్కూలుకి వెళ్లాడు, కొడుకు స్కూల్లో నేర్చుకొన్న నాలుగు ముక్కల్లోను ఒకటి నంజికోడుకైనందుకు సంతోషించలేక మేష్టారో తనకొడుకు 'నంజికోడుకు' పదం వాడున్నట్టు అది తనకి నచ్చలేదన్నట్టు చెప్పాడు 'నాకు నచ్చదండి స్కూల్లిండా అలాగా గుంటళ్లు ఓ ర్లంజికోడుకుల్లారా! నంజి కొడుకనరాద్రా అంటూ మొత్తుకొంటూనే ఉంటాను వెనరు' అన్నాడా పంతులు అతను ల,న లకి ఆభేదం అన్న మాత్రం తెలుగులో లేదని గుంటళ్లకి చాలాసార్లు చెప్పాడు వాళ్లు, నేదా! అంటూ ఆశ్చర్యపోయారు అన్నిసార్లు పంతులు తన బాధ వెళ్లబోసుకున్నాడు నరసరాజుకి అసలు సమస్య అర్థమైంది మర్నాడే గుండుని, నెలకి యాభై రూపాయల ఊతం పుచ్చుకొనే స్కూల్లో జేర్నాడు అప్పుచేసి

చన్నీళ్ల సముద్రంలో వేణీళ్ల బొట్టు

చేసిన ఆప్పు వాయిదాలమీద తీర్పటం మొదలవగానే పొద్దున్న కాఫీ అరగ్గానుకి పదిపోయింది ఆపీసుకి వెళ్లటప్పుడు మాత్రం బస్సులో వెళ్లి తిరిగి రావటం సడిచి నెమ్మదిగా వస్తున్నాడు కనకమహాలక్ష్మి వాసపద్మన్న ఓ రోజున స్నానానికి చన్నీళ్లు పెట్టింది వేన్నీళ్లుంటే బావుండును అన్నాడు నరసరాజు చన్నీళ్లలో కొద్దే అయినా వేన్నీళ్లు పొయ్యగలిగితే ఎందుకు బావుండదు అంది కనకమహాలక్ష్మి భావగర్భితంగా ఆ ముచ్చటా తీర్పుకో నరసరాజు తెల్లజెండా ఊపాడు కనకమహాలక్ష్మి ఉద్యోగం చెయ్యాలని నిశ్చయించుకోంది కాని ఆ మహాపట్టులో తన అర్హత లకి ఏం ఉద్యోగం వస్తుందో ఆమెకి తెలియలేదు ఎన్నో ఆఫీసుల అరుగు లెక్కింది కాయతాలు బరాబు అయ్యాయి చెప్పేలరిగాయి ప్రయోజనం కనిపించలేదు ఒక రోజు పక్కంటి నుంచి అరువుతెచ్చి చదువుతున్న దినపత్రికలో ఓ ప్రకటన ఆ ఉద్యోగార్థిని కళ్లబడింది అది ఇల్లా ఉంది గోళ్లు గిల్లుకోనక్కర్లేదు! మీ భర్తలు ఆపీసులోను పిల్లలు స్కూళ్లలోను, బిజిగా ఉన్న సమయంలో మీరు గోళ్లు గిల్లుకుంటూ ఇంట్లో కూర్చోవాల్సిన అవసరం మీకిక లేదు మా నమ్మకమైన ఎరువులు, తెగుళ్ల మందులువాడి పెరట్లో పూల మొక్కలు పెంచండి మీరు కొన దలచుకోక పోయినా, మీకు తెలిసిన వారికి (తెలియని వారికి కూడా!) వాటిని మీరు అమ్మగలమని నమ్మినా చాలు వచ్చి మాతో సంప్రదించండి మంచితనం చిందించే అందం, ఇంటింటికివెళ్లి అమ్మగలిగే ఓర్పు, దానికి కావలసిన ఆరోగ్యం మీకుంటే అమ్మకాల అమ్మాయి ఉద్యోగం మీదే! అప్పారావు, బాగన్నములు ఓర్పు ఆరోగ్యం తనకన్నట్టు కనకమహాలక్ష్మికి తెలుసు నువ్వెంత మంచిదానివె అంటుందామె స్నేహితురాలు నర్సమ్మ ఎప్పుడూ అందాలు చిందించే అంగనామణి! నా బార్యమణి అని మెచ్చుకొంటాడు భర్త ఎప్పుడైన మూడోలో ఉన్న మల్లెలవేళ నాయంత్రం భర్తకు ఆ ప్రకటన చూపించింది ప్రయత్నించి చూడు మొక్కల వీడలు పదిలినా పదలక పోయినా, దీంతో మనింట్లో గోల

పదులుంది అంతకే మురిసి పోయింది కనకమహాలక్ష్మి ఆ రాత్రి ఎప్పుడు తెల్లారుందా అని ఆత్రంగా ఎదురుచూస్తూ ఆత్రంగా గడిపింది పొద్దున్నే ఫాన్ ని ఉంచిన స్వాల్మి తన్ని, తను కిందపడ్డా ఆ దోసెడు కొంపని విసుక్కోలేదు ఆ యింట్లో ఇంక తనుండ బోయింది కొద్ది రోజులే కదా! దాన్ని విసుక్కొని దాన్ని, భర్తని చిన్నబుచ్చుకూడదు! నిజానికది చిన్నదే కాని తనని ఇన్ని సంవత్సరాల పాటు కడుపులో పెట్టుకుని ఆదుకొంది ఇప్పుడు తన తావతు పెరగబోతోందికదా అని చిన్న చూపు చూస్తూ పాపం చిన్నది బాదపడుతుంది, అని కనకమహాలక్ష్మి బోలెడు సెంటిమెంటులతో ఆలోచించింది తొమ్మిది గంటలకు అందంగా తయారై భుజానికి సందీ తగుల్చుకొని, గుండూ! రా! నీతో నీ స్కూలుదాకావస్తాను అంది అమ్మా! ఆజోలెందుకూ? అనడిగాడు గుండు ఉద్యోగం ఇస్తే వాళ్లిచ్చిన నరుకులు వెసుకోవద్దూ! అని శాంతంగా జవాబు చెప్పింది కొడుకు తన సంచిన బోలి అన్నందుకై కొకండుక బాదపడినా ఇవ్వకపోతే గుండు కీడెంచాడు, అమ్మేల్లాగూ మేలించింది కదా అని ఏదో అల్లా కాలక్షేపంగా నాలుగు వీధులు తిరిగితేసరి, బోలెనిండకపోదు నరసరాజు చివరి బాణం వేసి చూసాడు నేను ముప్పదాన్నా కన్నిస్తున్నానా! అని కనక మహాలక్ష్మి ముక్కిగి చీల్చింది వెల్లి వెంకమ్మా! ముప్పత్తడాన్ని అల్లా తీసి పారెయ్యకు ఉద్యోగాన్ని ఆర్థించడం ఏమిటి? ముప్పత్తడమే కదా! అభ్యర్థి అంటే ముప్పవాడు అని అర్థం ఐ బెగ్ టు సబ్బీట్ మై అప్లికేషన్తో ముప్పి మొదలై, ఐ బెగ్ యు టూ గ్రాంట్ మీ టూ డేస్ కాజాపల్లీ లీవ్ అంటూ కొనసాగి, ఐ బెగ్ యు టూ నాట్ టు రిటైర్ మీ ఎట్ ఫిఫ్టీ సైవ్ అంటూ ముగుస్తుంది అందుకని చింతించకు పోయిరా! సిగిరెట్ ముట్టించుకోవడానికి వెలిగించిన అగ్గిపుల్లతో హారతిచ్చి బార్యని దీవింది పంపాడు అప్పారావు ఎనాసియేట్లో అప్పారావు ఒకడే కూర్చుని ఉన్నాడు అతను కనక మహాలక్ష్మిని చూసి జీవ్యోగం ఇస్తానన్నాడు అయితే దానికి ఊతం అంటూ ఉండదు అమ్మిన దానిమీద పది శాతం కమిషన్ మాత్రం ఉంటుంది మీరు సరుకెంత బెగ్మేస్తే మీ కంత లాభం అని ప్రోత్సహించాడు కనకమహాలక్ష్మి ఉత్సాహంగా రంగంలోకి ఉరికింది ఏమండీ! మీ ఇంట్లో పూల మొక్కలున్నాయా? ఏం? నువ్వు పీక్చుపోతావా? మీ మొక్కలకి తెగుళ్లు పట్టుకుండా

సామ్యవాదం

రెండ్రోజులు కాళ్ళరిగేలాగా తిరిగిన పలితం లెకపోవటంతో మూడో రోజు పూర్ణమాసం ముగిసింది

ఎన్నిగారూ! మీ పెరడు కళకళ్ళాడొంది మీకు మొక్కలంటే చాలా ఇష్టం అని మీరు చెప్పుకుండానే తెలుస్తోంది నన్నుడిగితే అహా నన్ను అడగక పోయినా సరే మీ తోటలో ఒక మల్లె మొక్క లెకపోవటం ఒకటి లోటు అది వెన చూడండి ఈ జిల్లాలోనే మీ తోటకీ పోటీ ఉండదు మల్లె అంటు పక్క వీడిలో నాకు తెలిసిన వాళ్ళింటనుంది తెచ్చి పెద్దాను అయితే అది ఏవుగా పెరగడానికి దానికి చీడలు పట్టుకుండా ఉండడానికి ఎరువులు మందులు కొంచెం కొనుక్కోండి ఆప్యె ఎంతో ఆహారం మహా అయితే పది రూపాయలు నెల నెల పచ్చి పువలసినవి ఇచ్చిపోతూ ఉంటాను మీకే శ్రమ పడదు అని ఒకరికి ఉజ్జెసింది

ఈ చీర ఎక్కడ కొన్నారూ? ఇక్కడే దొరుకు తుందా! ఎంత కొనుక్కొన్నారూ? అమ్మ బాబోయ్ అంత చవకగానే! నాకు కొనుక్కొవాలని ఉంది కాని ఎలా? నా దగ్గర డబ్బు లేదే! సరకులు అమ్మాలి కమిషన్ రావాలి! ఇంట్లో బర్బులు గడవాలి! ఇంకా అప్పుడు డబ్బు మిగిలై చూడాలి! మీరు పెద్ద మనసుతో ఒక పాతిక రూపాయల సరుకులెల్లాగే కొంటారనుకోండి కాని మీలాంటి వారు అరుదుకదా! అంటూ మరొకరికి కరగెసింది

కంకటాలవారి హాపుల్లో రిజిట్రేషన్ ఇంకో రెండు రోజుల్లా కావేగిరం వెళ్ళండి

జ్యోతి హాట్లో జయసుధ ఎనిమా ఆడొంది పలానా ఎంపారియంలో పిస్సె గిస్సె అమ్మ తారు పలానా క్లబ్బులో డబ్బిట్ట పేకాడారు పొర పాట్లు కూడా మిశ్రివారిని అటుకేస వెళ్ళనియకు వెళ్ళి!

కాపలనన వారికి కాపలనన బోగట్టా ఇచ్చింది నానా తిప్పలు పడింది మొదటి నెల రెండు వందల యాభై సంపాదించింది

నీ సంపాదన రెండు వందల యాభై నువ్వు కొత్తగా పెట్టుకొన్న పనిమనిషి సింహాచలానికి నువ్వెచ్చే జీతం పాతిక పెరిగిన చాళి బర్బు పాతిక నీ బస్సు ఛార్జీలు, అయిసు సోదాలు, కాపీ, టీ బర్బులు యాభై ఎరువులు కొనిపించబోయి కొనుక్కున్న చీర, అవసరమై కొనుక్కొన్న చెప్పులు ఎనభై వోడరు, స్పా ఇరవై వెరసి రెండు వందలు మిగులు యాభై నరసరాజు ఆ నెల లెక్కలు కనక మహాలక్ష్మికి వివరించాడు

వచ్చే నెల చీర బర్బు చెప్పుల బర్బు ఉండదు కదా! గుండు చదువుకి యాభై ఇవ్వగలి గానుకదా! కొంచెం చలి తీరిందికదా! వచ్చే నెల మరిన్ని వెళ్ళుళ్ళు వెచి చూడండి!

ఎం సింహాచలం! నిన్న పన్నెకీ రాలేదే!

చన్నీళ్ల సముద్రంలో వేళ్ళిట్ట బొట్టు

రానేదు!
అదేం జవాబు!
ఏటమ్మా! నానో ద్వానక అబద్ధమాడే నేటమ్మా!
నువ్వు 'బెబ్బలాడి దానికి సత్తె మొప్పిసు కొన్నానుకదా!

ఎందుకు రానేదు? చ నాక్కూడా అలవాల్లై పోతోంది నీ, నా ఎందుకు రాలెదని అడుగు తున్నాను శ్రితం రోజు వీడిలో తిప్పటతో పాటు ఇంట్లో పని కూడా చేసుకోవడంవల్ల జనించిన కోపాన్ని బోంచెస్తూ ఆడిగింది కనక మహాలక్ష్మి

తల్లీ! ఈదిలో నిలబడిపోయి నీతో పీరుబడిగా ఊసులాడుకోడానికి టయూం నేదు అయిందింటల పనినియ్యాల నాను నీవనైపోతుండని వారొచ్చి నాను అంటు బెగి పడి తల్లీ! బెగితో మీసి పోతాను అంది సింహాచలం పనిపట్ల తనకుగల శ్రద్ధను వ్యక్తం చేస్తూ తన నిల్లా వీడిలో నిలబెట్టి కనక మహాలక్ష్మి కబుర్లాడటం ఎదురిం టామె, పక్కంటామెల పని దృష్ట్యా చెస్తున్న సంఘ విద్రోహ చర్య అన్న విషయం సింహాచలం అతి వినయంగా కనక మహాలక్ష్మి దృష్టికి తీసుకువచ్చింది సింహాచలం కనక మహాలక్ష్మి ఓడిపోయి లోపలికి నడిచి అంటు వేసింది

నా గుండీ లెవరు కుడ్డారోవ్ నరసరాజు ఆ చాన్సుపోతె దొరకదన్న దొరకులో ఆడిగాడు

అమ్మ అన్నాడు గుండు అన్నం తినడం ఎవరెవరు మానెస్తారోవ్! అంది పంట చెస్తున్న గుండు తల్లి ఎవరు చెతు లెత్త లేదు

గుండుచెత కుట్టించుకోండి వాడికి వచ్చును అంది కనక మహాలక్ష్మి

నేను కుట్టను నేను నా హామ్ పర్సు చెసు కొంటున్నాను చెసి స్కూలుకి తీసుకోకపోతే ఇచ్చి బగ్గర్బు తంకారు నన్ను ఇది నీ హామ్ పర్సు

ప్రవృత్తి

గమ్మత్తైన ప్రకృతి శక్తుల్ని పశం చేసుకోవాలనే ప్రయత్నంలో కొంతవరకు కృత కృత్యులౌతున్న కొందరిది అటమిక్ విజ్ఞాన ప్రవృత్తి ప్రకృతి మత్తులో పడి ఉన్నట్లుతై (ప్రవర్తిస్తున్న) కొందరిది అటవిక ప్రవృత్తి!

—ఎన్.వి ఆర్ సత్యనారాయణమూర్తి

నువ్వె వెయ్యి! అని గుండు చూచుచున్నాడే అని వీలవదని చెప్పాడు కనక మహాలక్ష్మి కొడుకు చెయ్యనందుకు బాధపడలేదు మెప్పుర్నని ఇచ్చి బగ్గర్బుని కొడుకు తిట్టనందుకు సంతోషించింది లెక దొంగ నంజి కొడుకులని తిట్టనందుకు సంతోషించింది తన శ్రమ పుదా పోనట్లు కొడుకు ఇడ్డీ కొబ్బరి పచ్చడి చెయ్యమని అడగకుండా, రైస్ ఫుడ్డింగ్ అండ్ కోకోనట్ సాస్ చెయ్యమని కొరిస రోజునే గ్రహించింది

అన్నట్లు మా ఆపసులో తణుకు నుంచి పచ్చి జెరిందే తరళాక్తి, ఆ పిల్లకీ నా గుండలు కుట్టడం అంటి బోలెడు ముచ్చట కుట్టించుకొనా! నరసరాజు అమామకంగా ఆడిగాడు

తప్పేముంది కుట్టించుకోండి! రొపప్పుజైనా నేను మా బాస్ అప్పారావుగారికి గుండి కుట్టాల్సివస్తే కుట్టడానికి సంకోచపడక్కర్లేదు నేను ధైర్యంగా కుట్టేస్తాను మీరూ ఏమి అనుకోరు

నరసరాజు ఉడికించబోయి, పంటింట్లోని పంకాయలతో పాటు ఉడికాడు, చొక్కాకి బొత్తాలు కుట్టుకుంటూ

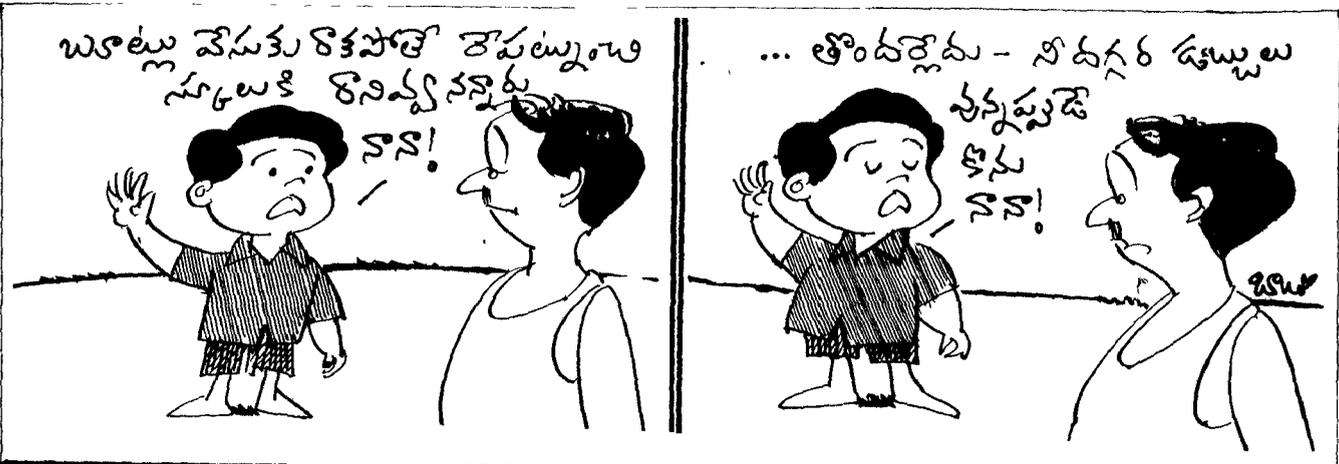
కొత్త బిచ్చగాడు పొద్దిగరక పోవచ్చుకాని పాత బిడ్డ అమ్మకాల అమ్మాయికి పెండోలే పొచ్చు వాలదా! రెండునెలలు గడిచెసరికి కనక మహాలక్ష్మి మొదట్లో అంత ఉత్సాహంగా అమ్మకాలు చేయలేకపోతోంది కొనెవాళ్ళలో కొందరు, నువ్వు కిందట్టిల్లే ఇచ్చివెళ్ళిన సరుకే బర్బువలేదు అమ్మాయి అని విసుగ్గాను,

మరికొందరు కొళ్ళాయిలో మాకే నీళ్ళు రావటంలేదు మొక్క లకే పొయ్యగలం వచ్చండి అని నిన్నుహతోను,

మిగిలిన మొహమాటస్తులు, మరోసారి కనిపించండి అని చొప్పుకొంటూను అంటున్నారు

కనక మహాలక్ష్మి కొనుగోలుదార్లకొసం సుమార ప్రాంతాల్లో వలవెయ్యాల్సి పట్టింది దాంతో బస్సు ఛార్జీలు తడిస మోపెడవుతున్నాయి ఇంత దురాచారాలవల్ల వెళ్ళుళ్ళు చల్లబడిపోతున్నాయని చన్నీళ్లలో చన్నీళ్ళు పోస్తా వెడెక్కవని, నీళ్లలో నీళ్ళు పోస్తా రాములవారి కాలంలో నెకాక, కలికాలం కూడ పాలవ పని నరసరాజు చెప్పకుండా కనక మహాలక్ష్మి గ్రహించగల్గింది

వానపడ్డ రోజులు, గుండుకి జ్వరం వచ్చిన రోజులు వీలవక అమ్మకానికి పోవటంలేదు నెల చివర్లో వెళ్ళినా కొనే బార్బులు కనిపించక వెళ్ళటం మానేస్తోంది అవిధంగా నెలకీ పది రోజులు సంపాదన ఉండటంలేదు ఇంట్లో చూస్తే సింహాచలం అడవ తడవా నాగాలు పెట్టేస్తోంది అటువంటి రోజుల్లో ఇంటి పనితోను, వీడిలో తిరుగుడుతోను కనక మహాలక్ష్మి సతమతమై పోతోంది పని మనిషిని పని చూనింపై అన్ని

రోజులు తనే చేసుకోవాల్సి వస్తుందన్న దారుణమైన సత్యం భయపెట్టడంవల్ల కనక మహాలక్ష్మి సర్దుకుపోతోంది

అప్పారావే కాకుండా అతని ఎసోసియేట్స్ అందరూ ఒకళ్లాకళ్లుగా ఏటమ్మా! అమ్మకాలంత చేటు తగ్గించేసావు ఇంటరెస్టు, లేదేటి? పోని ఇంటరెస్టు తీసుకో పనిమానేని అనసాగారు కనక మహాలక్ష్మి అసలే మూలుగుతూ ఉంటే ఇంటాయన రూపంలో తాటిపండు పడింది ఇంటి దొంగు, నీటి దొంగు ఏరాడ కొండెక్కేసాము బియ్యం దర, కిరసనాయిల్ దర, పెరిగిపోయాయి నేని యిళ్లమీద పచ్చె అచ్చెలమీద బతకాల్సినవాడిని మీరేమో ఆలు మగలు ఆర్థిం చెస్తున్నారు! మా ఇల్లేమో మీకు అచ్చొచ్చింది అందుకని ఇంటికి వచ్చేవెలనుంచి ఓ పాతిక అద్దె పెంచుతున్నాను ఇప్పంతేకపోతే ఖాళీ చెయ్యండి ఇంకోళ్లు కళ్లకడ్డుకొంటూ నేను పెంచిన పాతికకి మరో పాతిక వాళ్ళే పెంచి దిగుతారు అని దానం తప్పించి మిగిలిన మూడు విధాల ఉపాయాలు వాడాడు

తామి ఇంటికిస్తున్న రెండు వందల యాల్తెకి మరో పాతిక వేరెస్తే ఇంతకంటే మంచి ఇల్లు దొరకకపోదు పొద్దున్న లేచింది మొదలు తను చాలా వీధులు తిరుగుతుంది ఎన్నో అందమైన ఇళ్లు, అనుకూలమైన ఇళ్లు చూస్తూ ఉంటుంది కదా! అందులో ఒకటి ఎవరో ఒకరు ఇవ్వక పోరు తను అడిగితే! అందుకని ఇల్లు వెతక దానికి నిశ్చయించుకొని అమాటేభర్తకి చెప్పింది

ఏమిటి? మీ రిల్లు ఖాళీ చేస్తారా, మీకు వేరే ఇల్లు దొరికితే! ఎంత మంచి మాట చెప్పారు ఎప్పుడు ఖాళీ చేస్తారు? మా చెల్లెలు వాళ్లు ఈ ఊరు బదిలీఅయి వచ్చారు వాళ్ల కింకా ఇల్లు దొరకలేదు మీరిస్తున్న అద్దెమీద మరో యాల్తె ఇస్తారు కాస్త మీ ఇంటి ఓనర్స్ కి మా వాళ్లను రికమెండ్ చేసి ఫుల్లం కట్టుకోండి! అన్నవారున్నారే గాని, ఇళ్లడ ఇల్లుంది రా రమ్మ న్నవారు

లేకపోయారు
ఒకటి రెండు కనిపించినా తాముంటున్న ఇంటికంటే చిన్నవి అయినా ఎక్కువ అద్దె కలవి కనిపించాయి

నాయింత్రం చెమటోడ్డా వచ్చిన కనక మహాలక్ష్మి, అంతకంటే ముందు వచ్చిన నరసరాజుతో దొరకలేదంటే అందిజాలిగొలుపుతూ కనక మహాలక్ష్మిని ఆ స్థితిలో చూసిన నరసరాజు గుండె ద్రవించిపోయింది, నువ్వు కూర్చో లక్ష్మీ! అంటూ ఆమెను కూర్చోబెట్టి ఫాన్ వేసి కాఫీకి నీళ్లు పడేసాడు స్వామీద మామూలుగా అయితే ఆమె వచ్చి సామీద నీళ్లు పడేసి వరకు అతను నీరసంగా కుర్చీలో కూర్చుని ఆమె కష్టం పట్టించుకోనే స్థితిలో ఉండడు

నామీద మీకింత ప్రేమంటే అంది ఆమె అతని కళ్లల్లోకి ఆపెక్షగా చూస్తూ... కాపీ తాగి నరసరాజు ఇంటాయన దగ్గరకు వెళ్లి మరో పది రూపాయలు అద్దె పెంచుతానని మాటిమాటికి తమని ఇల్లు ఖాళీ చెయ్యమని ఒత్తిడి చేయవద్దని చెప్పి ఒప్పించి ఎనుగెక్కి వచ్చాడు గుమ్మం పట్టకుండా అనందతో పొంగిపోయిన నరసరాజు గుమ్మంలో పట్టడానికి అరగంట పట్టింది అతను చెప్పిన సంతోష వార్త విని కనక మహాలక్ష్మి గాల్లో తేలిపోయి మంచం పక్కనున్న స్టూలికి తగలకుండా పంటింట్లోకి వెళ్లింది భోజనం ఏర్పాటు చెయ్యడానికి

గుండు, కొత్త స్కూల్లో సంపాదించుకొన్న కొత్త స్నేహితుడి ఇంటినుంచి కథల పత్రిక తెచ్చుకొని ముందేసుకూర్చున్నాడు చదవడానికి ఇంటికి వచ్చాక కథలే అయినా పుస్తకం అంటూ ఒకటి పుచ్చుకొని కూర్చున్నందుకు సుతోషించి, అది అందులోను ఇంగ్లీషుమది అయినందుకు మరింత సంతోషించింది కనక మహాలక్ష్మి

ఏదీ ఒకసారి చూడనే అని ఆ పిల్లడి చేతిలో పుస్తకం తీసుకొని పేజీలు తిరగ వేసింది ఆమెను అట్ట వెనుకబొమ్మ అకట్టుకొంది జావి లోపల గోడమీద పెరిగిన తీగలో చిక్కుకొని

ఒక మనిషి తల్లు కిందులుగా వేల్చాడున్నాడు జావిలో మొసలి అతను పట్టు తప్పి కిందపడితే కబళించాలని నోరు తెరుచుకొని ఎదురు చూస్తోంది అతను పట్టు చిక్కి గట్టుమీదకి చేరితే ఫలాహారం చేద్దామని ఓ పెద్ద పులి పెద్ద మనిషిలాగా ఓర్పు వహించివుంది, మధ్యలో, ఒక కొండ చిలువ అతగాడిని తన చుట్టల్లో ఇరికించుకొని చుట్టరికం నెరుపుదామని చూస్తోంది జావి మీదకు వాలి జావిపక్కనో చెట్టుంది ఆ చెట్టుకో తేనె పట్టుంది ఆ పట్టు నుంచి ఉండుంది ఒక బొట్టు తేనె జారి ఆ మనిషి నోట్లో పడ్డంది అతను తనున్న భయంకర పరిస్థితుల్ని పట్టించుకోకుండా ఆ తేనె బొట్టని తన్నయత్నంతో చప్పరిస్తున్నాడు

వరండాలో సిగరెట్టు కాల్చుకొంటూ ఏకాంతి తీసుకొంటున్న నరసరాజుకి ఆ బొమ్మ చూపించి, 'ఈ బొమ్మ చూసారా' మీకేమని ఏస్తోంది? అని అడిగింది

వద్దాది పాపయ్య దనిపిస్తోంది అన్నాడు దాన్ని పరిశీలించి చూసి

మీ తెలివి తెల్లారింది అదికాకండి ఆ పులి, పాము మొసళ్లని చూస్తుంటే మన మీద ఎప్పుడోచ్చి పడ్తాయో తెలియని ఖర్చుల్లాగాను, ఆ తేనె బొట్టు ఎప్పుడైనా వారపాటున మనం చేయగలిగిన చిన్న మొత్తాల పొద్దుల్లాగాను అనిపించడం లేదూ! అంది కనక మహాలక్ష్మి

మరో చక్కీళ్ల సముద్రంలో ఎప్పుడైనా వేడినీళ్ల బొట్టు, రాగలగలటమే మనం చేయగలిగిన నిర్వాకం దానికి నిరంతరం శ్రమించటమే మన జీవిత పరమార్థం ఇవాళ ఇంటిద్దె పెంచడం విషయంలో పదిహేను రూపాయలు అదాం చేసాం చూడు అదన్న మాట అని వ్యాఖ్యానించాడు, ఆపైన సిగరెట్టు, తుది ముక్కలోని నారాన్ని పొగ రూపంలో తృప్తిగా పీల్చాడు

విశాఖపట్టణపు ఆకాశ చంద్రుడు ముఖాన్న తెచ్చిపెట్టుకొన్న కళతో ప్రకాశించడం మొదలు పెట్టాడు